

ข้อกำหนดศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

ว่าด้วยคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ

พ.ศ. ๒๕๖๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเรียกเงินสมทบเข้ากองทุนระหว่างประเทศ เพื่อชดเชยความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ อธิบดีผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางโดยอนุมัติประธานศาลฎีกา ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการวางหลักประกัน การแบ่งและจัดสรรหลักประกัน และกำหนดเวลา เงื่อนไข และวิธีการในการขอให้ศาลบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ใช้บังคับในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และศาลอื่นที่มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า “ข้อกำหนดศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศว่าด้วยคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อกำหนดนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“อนุสัญญาความรับผิด” หมายความว่า อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดทางแพ่งสำหรับความเสียหายจากมลพิษของน้ำมัน ค.ศ. ๑๙๙๒

“อนุสัญญากองทุน” หมายความว่า อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนระหว่างประเทศเพื่อชดเชยความเสียหายอันเนื่องมาจากมลพิษน้ำมัน ค.ศ. ๑๙๙๒

“ภาคีแห่งอนุสัญญา” หมายความว่า ภาคีแห่งอนุสัญญาความรับผิด หรือภาคีแห่งอนุสัญญาระหว่างประเทศและพิธีสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางแพ่งสำหรับความเสียหายจากมลพิษของน้ำมันซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี หรือภาคีแห่งอนุสัญญากองทุน

“พระราชบัญญัติความรับผิด” หมายความว่า พระราชบัญญัติความรับผิดทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐

“พระราชบัญญัติกองทุน” หมายความว่า พระราชบัญญัติการเรียกเงินสมทบเข้ากองทุนระหว่างประเทศเพื่อชดเชยความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อกำหนดทั่วไป” หมายความว่า ข้อกำหนดคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนระหว่างประเทศเพื่อชดใช้ความเสียหายจากมลพิษน้ำมัน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญากองทุน

“ศาล” หมายความว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศหรือผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

“ศาลต่างประเทศ” หมายความว่า ศาลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา

“คำพิพากษาของศาลต่างประเทศ” หมายความว่า คำพิพากษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความเสียหายจากมลพิษของศาลต่างประเทศ และคำพิพากษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของกองทุนของศาลต่างประเทศ

“คดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ” หมายความว่า คดีแพ่งที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติความรับผิด หรือพระราชบัญญัติกองทุน

“เจ้าหน้าที่ต่างประเทศ” หมายความว่า บุคคลที่คำพิพากษาของศาลต่างประเทศพิพากษาให้ได้รับชำระหนี้ และรวมถึงผู้ที่สืบสิทธิจากบุคคลดังกล่าวมาโดยมรดกหรือได้มาซึ่งสิทธิดังกล่าวโดยวิธีอื่นใด

“ลูกหนี้ต่างประเทศ” หมายความว่า บุคคลที่คำพิพากษาของศาลต่างประเทศพิพากษาให้ชำระหนี้ และรวมถึงบุคคลอื่นใดที่อาจถูกบังคับคดีได้

“ผู้มีสิทธิเรียกร้อง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเรียกร้องเพื่อความเสียหายจากมลพิษ

ลักษณะ ๑

การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ

การบังคับใช้

ข้อ ๔ การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้ ในกรณีที่ข้อกำหนดนี้ไม่ได้กำหนดไว้ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดทั่วไป และถ้าข้อกำหนดทั่วไปไม่ได้กำหนดไว้ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและข้อกำหนดดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

อัตราแลกเปลี่ยนหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน

ข้อ ๕ การแปลงหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน (SDRs) ให้เป็นสกุลเงินบาท หรือแปลงกลับกัน ในวันใด ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนของวันนั้นตามที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศประกาศกำหนด ทั้งนี้ หากวันดังกล่าวไม่มีประกาศกำหนด ให้ถือเอาวันสุดท้ายก่อนหน้านั้นที่มีอัตราแลกเปลี่ยนแทน

สิทธิในการฟ้องคดี

ข้อ ๖ สิทธิที่จะฟ้องคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือให้คำนึงถึงสิทธิฟ้องคดีของโจทก์ โดยคำนึงถึงสิทธิของบุคคลหรือองค์กรเอกชนที่กฎหมายรับรองให้จัดการ บำรุงรักษา หรือใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่มีความเสียหายจากมลพิษน้ำมัน ซึ่งได้ถูกโต้แย้ง เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมาย

คำฟ้อง

ข้อ ๗ การพิจารณาคำฟ้อง ให้ฟังพิจารณา ดังนี้

(๑) การบรรยายเกี่ยวกับความเสียหายและคำขอบังคับว่ามีลักษณะของค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายจากมลพิษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด

(๒) ในคดีฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกองทุน การบรรยายถึงกรณีใดกรณีหนึ่ง ตามมาตรา ๑๑ (๑) ถึง (๓) แห่งพระราชบัญญัติกองทุน

(๓) การบรรยายถึงข้อเท็จจริงว่า โจทก์เคยเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายจาก มลพิษจากเจ้าของเรือ ผู้รับประกันภัย หรือผู้ให้หลักประกันทางการเงินอื่นใดในศาลต่างประเทศ ซึ่งประเทศดังกล่าวเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาความรับผิดแต่ไม่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญากองทุน แล้วต่อมา โจทก์ฟ้องกองทุน ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุน

(๔) กรณีที่โจทก์เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานของรัฐและได้รับการจ่ายเงิน หรือความช่วยเหลือใด ๆ แล้ว คำฟ้องให้ระบุถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย

หากศาลเห็นว่าคำฟ้องไม่แสดงให้เห็นพอเข้าใจได้ถึงข้อหา ข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา หรือคำขอบังคับ ศาลอาจมีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องในส่วนนั้น หรือดำเนินการไต่สวนโจทก์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อสั่งให้โจทก์แก้ไขให้ชัดเจน

คำให้การ

ข้อ ๘ ให้จำเลยทำคำให้การเป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในหนึ่งเดือนนับแต่ได้รับหมายเรียก และสำเนาคำฟ้อง

การแจ้งให้กองทุนทราบถึงการฟ้องคดี

ข้อ ๙ ในคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือที่มีได้ฟ้องกองทุนเป็นจำเลย ให้ศาลแจ้งคู่ความ เกี่ยวกับสิทธิที่จะแจ้งให้กองทุนทราบถึงการฟ้องคดีตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุน หากคู่ความฝ่ายใดประสงค์ที่จะใช้สิทธิ ให้คู่ความแจ้งต่อศาลก่อนวันขึ้นฟ้องสองสถานหรือวันสืบพยานในกรณี ที่ไม่มีการขึ้นฟ้องสองสถาน เพื่อส่งหนังสือแจ้งการฟ้องคดีตามข้อ ๑๐ โดยให้คู่ความฝ่ายนั้นจัดทำคำแปล เอกสารและเสียค่าใช้จ่าย

หนังสือแจ้งการฟ้องคดีตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อกองทุนได้ทราบเพื่อให้มีโอกาสเข้ามา เป็นคู่ความได้

เอกสารประกอบการแจ้งกองทุน

- ข้อ ๑๐ เอกสารที่ศาลจัดส่งให้แก่กองทุน เช่น
- (๑) หนังสือแจ้งการฟ้องคดีอันมีข้อมูลเพียงพอที่กองทุนจะใช้สิทธิเข้ามาในคดี
 - (๒) สำเนาคำฟ้อง
 - (๓) สำเนาเอกสารท้ายคำฟ้องตามที่ศาลเห็นสมควร
 - (๔) คำแปลของเอกสารที่จัดส่งให้แก่กองทุนเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาราชการของประเทศที่กองทุนตั้งอยู่ พร้อมคำรับรองคำแปลว่าถูกต้อง

ลักษณะ ๒

การแบ่งและจัดสรรหลักประกัน

หมวด ๑

การวางหลักประกัน

คำร้องขอวางหลักประกัน

ข้อ ๑๑ เจ้าของเรือ ผู้รับประกันภัย หรือบุคคลอื่นใดที่ได้ให้หลักประกันแก่เจ้าของเรือ อาจยื่นคำร้องขอวางหลักประกันพร้อมหลักประกันและดอกเบี้ยในอัตราผิดนัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของต้นเงินหลักประกันนับแต่วันที่เกิดอุบัติเหตุจนถึงวันที่ได้มีการวางหลักประกันต่อศาล แต่หากมีคดีมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือในศาลแล้ว ให้ยื่นในคดีแรกก่อนวันขึ้นสองสถาน หรือก่อนวันสืบพยาน ในกรณีที่ไม่มี การขึ้นสองสถาน หรือภายในเวลาที่ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงเหตุสมควรและความสุจริต ในการดำเนินคดี

คำร้องขอวางหลักประกันให้มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ วัน เวลา และลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุ
- (๒) ชื่อเรือ ขนาดเรือมีหน่วยเป็นตันกรอส และเมืองท่าที่ขึ้นทะเบียน รวมถึงชื่อและสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของเจ้าของเรือ ผู้รับประกันภัย หรือบุคคลอื่นใดที่ได้ให้หลักประกันทางการเงิน รวมถึงสำนักงานสาขาในราชอาณาจักร หากมี
- (๓) ลักษณะความเสียหายจากมลพิษ เช่น สถานที่และลักษณะของการปนเปื้อนที่มีผลมาจากการรั่วไหลหรือปล่อยทิ้งน้ำมัน รวมถึงการบรรเทาความเสียหายจากมลพิษที่ได้ทำไปแล้ว ไม่ว่าจะโดยการก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายหรือโดยการเสียผลประโยชน์ของตนเองหรือโดยการชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายจากมลพิษ
- (๔) ประเภท วงเงิน และระยะเวลาของหลักประกัน หากหลักประกันไม่ใช่เงินสด ให้ระบุวิธีการที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินเพื่อชำระให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้โดยสะดวกรวดเร็ว หากเจ้าของเรือ มีใบรับรองที่แสดงถึงการจัดหาประกันภัยหรือหลักประกันทางการเงินอื่นใดซึ่งออกโดยหน่วยงาน

ที่มีอำนาจของภาคีแห่งอนุสัญญา ให้แนบใบรับรองดังกล่าวมาพร้อมคำร้องที่แสดงความประสงค์ด้วยว่าจะวางหลักประกันตามใบรับรองดังกล่าวหรือไม่

(๕) ชื่อและที่อยู่ของผู้มีสิทธิเรียกร้อง และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่บุคคลเหล่านั้นเรียกร้องเท่าที่ทราบ

ประเภทของหลักประกัน

ข้อ ๑๒ การวางหลักประกันเป็นเงินสดให้วางเป็นเงินสกุลบาท โดยคำนวณเป็นหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศประกาศกำหนดในวันที่วางหลักประกัน

กรณีวางหลักประกันประเภทอื่นที่ไม่ใช่เงินสด ให้คำนวณเป็นหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินแล้วแปลงให้เป็นเงินสกุลบาทตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศประกาศกำหนดในวันที่วางหลักประกัน

การประกาศแจ้งคำสั่งอนุญาตให้วางหลักประกันให้ประชาชนทราบ

ข้อ ๑๓ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้วางหลักประกันตามคำร้องขอวางหลักประกันเมื่อคำร้องมีเนื้อหาครบถ้วนและมีหลักประกันตามจำนวนความรับผิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด โดยศาลอาจสั่งให้ผู้วางหลักประกันวางเงินค่าใช้จ่ายในการแบ่งและจัดสรรหลักประกันตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้วางหลักประกันแล้ว ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวแก่ผู้มีสิทธิเรียกร้องเท่าที่ทราบ และประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับไม่น้อยกว่าสองครั้งห่างกันไม่เกินเจ็ดวัน และปิดประกาศหรือลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้ผู้วางหลักประกันเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

ให้แจ้งและประกาศโฆษณาตามวรรคสองเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นตามที่ศาลเห็นสมควร โดยให้มีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(๑) สถานที่ วัน เวลา และลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุ

(๒) ชื่อเรือ ขนาดเรือมีหน่วยเป็นตันกรอส และเมืองท่าที่ขึ้นทะเบียน รวมถึงชื่อและสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของเจ้าของเรือ ผู้รับประกันภัย หรือบุคคลอื่นใดที่ได้ให้หลักประกันทางการเงิน รวมถึงสำนักงานสาขาในราชอาณาจักร หากมี

(๓) รายละเอียดของความเสียหายจากมลพิษ เช่น สถานที่และลักษณะของการปนเปื้อนที่มีผลมาจากการรั่วไหลหรือปล่อยทิ้งน้ำมัน

(๔) จำนวนหลักประกันและดอกเบี้ยที่วางต่อศาล

(๕) สิทธิของผู้มีสิทธิเรียกร้องในการนำคดีมาฟ้องภายในอายุความตามพระราชบัญญัติความรับผิดและพระราชบัญญัติกองทุน รวมถึงสิทธิในการไกล่เกลี่ยก่อนยื่นฟ้องคดีตามมาตรา ๒๐ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(๖) สิทธิของผู้มีสิทธิเรียกร้องในการขอให้ชำระเงินจากหลักประกันมาชำระหนี้ตามคำพิพากษาถึงที่สุด

(๗) ข้อความอื่นใดที่ศาลเห็นว่ามิใช่ประโยชน์แก่การใช้สิทธิของประชาชน

หมวด ๒

การยื่นคำร้องขอให้ชำระเงินจากหลักประกันมาชำระ

คำร้องขอให้ชำระเงินจากหลักประกันมาชำระของผู้มีสิทธิเรียกร้อง

ข้อ ๑๔ เมื่อมีคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีล้มละลายอันเกิดจากเรือ ผู้มีสิทธิเรียกร้องอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ชำระเงินจากหลักประกันมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อศาลได้รับคำร้องเช่นนั้นให้ศาลแจ้งเจ้าของเรือ ผู้รับประกันภัย หรือบุคคลอื่นใดที่ได้ให้หลักประกัน และปิดประกาศหรือลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่เจ้าหนี้ต่างประเทศ เมื่อมีคำสั่งบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศแล้ว

ห้ามมิให้คัดค้านคำพิพากษาถึงที่สุดที่เป็นมูลเหตุแห่งการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นคำพิพากษตามยอม ให้ศาลประกาศโฆษณาคำพิพากษตามยอมนั้นด้วยวิธีปิดประกาศ หรือลงโฆษณาหรือวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร โดยกำหนดระยะเวลาพอสมควรให้ผู้มีส่วนได้เสียซึ่งไม่ใช่คู่ความในคดีมีโอกาสคัดค้านคำพิพากษตามยอมนั้นด้วยเหตุว่ากระทำการทั้งรู้ว่าจะเป็นการทำให้ผู้มีส่วนได้เสียในหลักประกันรายอื่นเสียเปรียบ แต่ความข้อนี้ห้ามมิให้ใช้บังคับ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นคู่ความในคดีมิได้รู้เท่าถึงข้อความจริงอันเป็นทางให้ผู้มีส่วนได้เสียเสียเปรียบ

การคัดค้านที่ไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงให้ชักช้า

ข้อ ๑๕ หากมีพยานหลักฐานเบื้องต้นแสดงว่าการคัดค้านตามข้อ ๑๔ วรรคสาม ไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงให้ชักช้า ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้คัดค้านวางเงินหรือหาประกันต่อศาลตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรเพื่อเป็นประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้มีสิทธิเรียกร้องสำหรับความเสียหายที่อาจได้รับจากการคัดค้านนั้น ถ้าผู้คัดค้านไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ชำระเงินจากหลักประกันมาชำระตามข้อ ๑๙ ต่อไป ส่วนเงินหรือประกันที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าวเมื่อศาลเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อไป จะสั่งคืนหรือยกเลิกประกันนั้นก็ได้ คำสั่งของศาลที่ออกตามความในวรรคนี้ให้เป็นที่ที่สุด

ในกรณีที่ข้อคัดค้านไม่มีเหตุผลให้ฟังได้และศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ชำระเงินจากหลักประกันมาชำระตามข้อ ๑๙ ถ้าผู้มีสิทธิเรียกร้องได้รับความเสียหายเนื่องจากการคัดค้านดังกล่าวเห็นว่าข้อคัดค้านนั้นไม่มีมูลและยื่นเข้ามาเพื่อประวิงให้ชักช้า ผู้มีสิทธิเรียกร้องดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่งอนุญาตให้ชำระเงินจากหลักประกันมาชำระ เพื่อขอให้ศาลสั่ง

ให้ผู้คัดค้านนั้นชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แยกการพิจารณาเป็นสำนวนต่างหากจากคดีเดิม และเมื่อศาลไต่สวนแล้วเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้คัดค้านนั้นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิเรียกร้องที่ได้รับความเสียหายดังกล่าวตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าผู้คัดค้านนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ผู้มีสิทธิเรียกร้องที่ได้รับความเสียหายอาจร้องขอให้ศาลบังคับคดีแก่ผู้คัดค้านนั้นเสมือนหนึ่งว่าเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา

คำร้องขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระของเจ้าของเรือและผู้รับช่วงสิทธิ

ข้อ ๑๖ เจ้าของเรือซึ่งมีสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๒๕ หรือเจ้าของเรือหรือบุคคลอื่นใดซึ่งตนสามารถรับช่วงสิทธิได้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด อาเจียรคำร้องต่อศาลขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระนับแต่วันที่สิทธิเรียกร้องดังกล่าวเกิดขึ้น หรือนับแต่วันที่ได้ชำระค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายจากมลพิษนั้นแล้วทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วแต่กรณี

เมื่อได้รับคำร้องเช่นว่านี้ ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องให้แก่ผู้มีสิทธิเรียกร้องตามข้อ ๑๑ วรรคสอง (๕) เท่าที่ทราบ ทั้งปิดประกาศ หรือลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร โดยกำหนดระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสคัดค้านโดยให้ผู้ร้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

เนื้อหาของคำร้องขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระ

ข้อ ๑๗ คำร้องขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระต้องมีรายละเอียดที่พอเข้าใจได้ถึงสิทธิของตนตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด แล้วแต่กรณี ระยะเวลายื่นคำร้อง

ข้อ ๑๘ การยื่นคำร้องตามข้อ ๑๔ ให้กระทำภายในสิบปีนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษา

การยื่นคำร้องตามข้อ ๑๖ ให้กระทำภายในสิบปีนับแต่วันที่เกิดสิทธิเรียกร้อง หรือวันที่ชำระค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายจากมลพิษนั้นแล้วทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วแต่กรณี

คำสั่งอนุญาตให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระและการจัดทำบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกัน

ข้อ ๑๙ เมื่อศาลเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องตามสิทธิที่ได้พิสูจน์ในศาลแล้วตามมาตรา ๒๔ หรือเป็นเจ้าของเรือตามมาตรา ๒๕ หรือเป็นเจ้าของเรือหรือบุคคลอื่นใดซึ่งสามารถรับช่วงสิทธิได้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระและให้จัดทำบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันตามข้อ ๒๓

คำสั่งอนุญาตให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระให้ระบุต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยคำนวณจนถึงวันที่วางหลักประกัน

ประกาศบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกัน

ข้อ ๒๐ เมื่อการจัดทำบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันตามข้อ ๒๓ แล้วเสร็จ ให้ศาลปิดประกาศหรือลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร โดยกำหนดระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสคัดค้านบัญชีดังกล่าว

ห้ามมิให้คัดค้านบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันเช่นว่านี้ เว้นแต่เป็นเรื่องตัวเลขหรือการคำนวณทางคณิตศาสตร์ที่ไม่ถูกต้อง

หากข้อคัดค้านไม่มีเหตุผลฟังได้ หรือไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในระยะเวลา หรือข้อคัดค้านนั้นมีเหตุผลฟังได้และมีการจัดทำบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันใหม่ที่ถูกต้องแล้ว ให้ศาลสั่งจ่ายเงินหรือดำเนินการเรียกเงินมาจ่ายตามจำนวนที่ระบุในบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันหรือบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันใหม่ที่ถูกต้อง แล้วแต่กรณี คำสั่งของศาลตามวรรคนี้ให้เป็นที่สุดท้ายและส่วนแบ่งการนำเงินจากหลักประกันมาชำระ

ข้อ ๒๑ เมื่อคำสั่งอนุญาตให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระตามข้อ ๑๙ ถึงที่สุดให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระให้แก่ผู้ร้องรายที่ได้ยื่นคำร้องก่อน ในกรณีที่ผู้ร้องหลายรายยื่นคำร้องพร้อมกันหรือถือว่ายื่นคำร้องพร้อมกัน แล้วแต่กรณี และหลักประกันไม่เพียงพอชำระให้แก่ผู้ร้องได้เพียงพอตามสิทธิทุกรายให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระให้แก่ผู้ร้องแต่ละรายตามส่วนแห่งสิทธิของตน

เมื่อมีการยื่นคำร้องตามข้อ ๑๔ ให้ศาลกั้นเงินจำนวนตามคำพิพากษาถึงที่สุดไว้เป็นจำนวนเพียงพอที่จะนำมาชำระเมื่อคำสั่งอนุญาตให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระจากหลักประกันถึงที่สุด

ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องตามข้อ ๑๖ ให้ถือว่าวันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระถึงที่สุดเป็นวันที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเช่นว่านั้น

เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาว่าจะชำระเงินให้แก่ผู้ร้องรายใดตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ผู้ร้องหลายรายยื่นคำร้องในวันเดียวกันให้ถือว่ายื่นคำร้องพร้อมกัน เว้นแต่เมื่อคำนึงถึงความเป็นธรรมและโอกาสในการเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายจากมลพิษอย่างทั่วถึง ศาลอาจใช้ดุลพินิจขยายระยะเวลาที่ถือว่ายื่นคำร้องพร้อมกันเป็นอย่างอื่นได้

ประกาศบัญชีหลักประกันคงเหลือให้ประชาชนทราบ

ข้อ ๒๒ เมื่อการชำระเงินตามบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันเสร็จสิ้นลงในแต่ละครั้งให้ทำบัญชีหลักประกันคงเหลือ แล้วให้ศาลปิดประกาศ หรือลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร

หมวด ๓

การแบ่งและจัดสรรหลักประกัน

เนื้อหาของบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกัน

ข้อ ๒๓ บัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกันให้มีเนื้อหาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) จำนวนหลักประกันทั้งหมดหรือหลักประกันคงเหลือจากการแบ่งครั้งล่าสุด แล้วแต่กรณี
- (๒) จำนวนเงินที่ระบุในคำสั่งอนุญาตให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระตามข้อ ๑๙
- (๓) จำนวนเงินที่จะนำมาชำระให้แก่ผู้ร้องแต่ละรายตามส่วนแห่งสิทธิของตนตามข้อ ๒๑

(๔) จำนวนหลักประกันคงเหลือหลังจากหักจำนวนเงินตาม (๓) ออกหรือคำชี้แจงว่าไม่มีหลักประกันคงเหลือ แล้วแต่กรณี

วิธีการชำระเงินแก่ผู้ร้อง

ข้อ ๒๔ เมื่อศาลมีคำสั่งจ่ายเงิน หรือดำเนินการเรียกเงินมาจ่ายตามข้อ ๒๐ แล้วให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระให้แก่บรรดาผู้ยื่นคำร้องตามส่วนแห่งสิทธิของตนในบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกัน

ในกรณีที่ต้องดำเนินการเรียกเงินมาจ่ายจากหลักประกัน หากมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นให้ผู้วางหลักประกันเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

เนื้อหาของบัญชีหลักประกันคงเหลือ

ข้อ ๒๕ บัญชีหลักประกันคงเหลือให้มีเนื้อหาน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนหลักประกันทั้งหมดหรือหลักประกันคงเหลือจากการแบ่งครั้งล่าสุด แล้วแต่กรณี

(๒) จำนวนเงินที่ได้ชำระไปแล้วให้แก่ผู้ยื่นคำร้องขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระตามบัญชีแบ่งและจัดสรรหลักประกัน

(๓) จำนวนหลักประกันคงเหลือหลังจากหักจำนวนเงินตาม (๒) หรือคำชี้แจงว่าไม่มีหลักประกันคงเหลือ แล้วแต่กรณี

ผู้บริหารหลักประกัน

ข้อ ๒๖ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีมาใช้บังคับแก่การแบ่งและจัดสรรหลักประกันโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อกำหนดนี้ และหากศาลเห็นสมควรศาลอาจแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้บริหารหลักประกัน และให้มีหน้าที่ตามหมวดนี้ การดำเนินการดังกล่าวให้ผู้วางหลักประกันเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

หมวด ๔

หลักประกันคงเหลือ

การคืนหลักประกัน

ข้อ ๒๗ เมื่อพ้นอายุความตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบแล้ว และไม่มีบุคคลที่อยู่ระหว่างยื่นคำร้องขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระ หากมีหลักประกันคงเหลือ ให้ศาลแจ้งเจ้าของเรือ ผู้รับประกันภัย หรือบุคคลอื่นใดที่ได้ให้หลักประกันแก่เจ้าของเรือ แล้วแต่กรณีเพื่อมาขอรับหลักประกันคงเหลือคืนจากศาล

หากมีบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้นำเงินจากหลักประกันมาชำระยังไม่ได้ยื่นคำร้องดังกล่าวความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับต่อเมื่อพ้นระยะเวลายื่นคำร้องตามข้อ ๑๘ แล้ว

เงินค้ำจ่าย

ข้อ ๒๘ เมื่อเจ้าของเรือ ผู้รับประกันภัย หรือบุคคลอื่นใดที่ได้ให้หลักประกันแก่เจ้าของเรือ ไม่ขอคืนหลักประกันตามข้อ ๒๗ ให้หลักประกันคงเหลือตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ลักษณะ ๓การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศรูปแบบและระยะเวลาของการยื่นคำร้อง

ข้อ ๒๙ เจ้าหนี้ต่างประเทศในคดีถึงที่สุดซึ่งสามารถบังคับคดีได้ในประเทศที่ทำคำพิพากษา อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศในส่วนที่ตนยังไม่ได้รับชำระหนี้ จากลูกหนี้ต่างประเทศ ภายในระยะเวลาที่อาจบังคับคดีได้ในประเทศที่ทำคำพิพากษา แต่ต้องไม่เกินสามปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดดังกล่าว

เนื้อหาคำร้อง

ข้อ ๓๐ คำร้องต้องแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อเจ้าหนี้ต่างประเทศและภูมิลำเนาเฉพาะการหรือสำนักทำการเพื่อประโยชน์ในการรับส่งเอกสารในราชอาณาจักร

(๒) ชื่อลูกหนี้ต่างประเทศและภูมิลำเนาหรือสำนักทำการของลูกหนี้ต่างประเทศ ในกรณีที่ลูกหนี้ต่างประเทศไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร หากลูกหนี้ประกอบกิจการในราชอาณาจักร ด้วยตนเองหรือโดยตัวแทนหรือในกรณีที่มีการตกลงเป็นหนังสือว่าเอกสารที่จะต้องส่งให้แก่ลูกหนี้ต่างประเทศนั้น ให้ระบุสถานประกอบกิจการในราชอาณาจักรของลูกหนี้ต่างประเทศหรือของตัวแทนดังกล่าว เพียงเท่าที่ระบุได้

(๓) สภาพแห่งข้อหาในคดีที่มีคำพิพากษาของศาลต่างประเทศทุกข้อหา

(๔) ต้นเงินและดอกเบี้ยตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ พร้อมวิธีการคำนวณดอกเบี้ยตามกฎหมายของประเทศที่ทำคำพิพากษาจนถึงวันยื่นคำร้อง

(๕) กรณีมีเจ้าหนี้ต่างประเทศหลายรายหรือลูกหนี้ต่างประเทศหลายราย ให้มีคำรับรองว่าผู้ร้องมีส่วนได้รับชำระเพียงใด และจากลูกหนี้ต่างประเทศรายใด

(๖) กรณีคำร้องขอให้บังคับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเกี่ยวกับการชดเชยค่าสินไหมทดแทนของกองทุน ให้มีคำรับรองว่าจำนวนเงินดังกล่าวไม่เกินกว่าที่ระบุในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุน

(๗) กรณีเจ้าหนี้ต่างประเทศได้รับชำระหนี้แล้วบางส่วน ให้ระบุจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้แล้ว

(๘) คำรับรองว่าคำพิพากษาของศาลต่างประเทศทำขึ้นในประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา และเป็นคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งสามารถบังคับคดีได้ในประเทศที่ทำคำพิพากษา รวมถึงระยะเวลาบังคับคดีตามกฎหมายของประเทศที่ทำคำพิพากษานั้น

(๙) ลูกหนี้ต่างประเทศได้รับหมายเรียกโดยชอบหรือข้อเท็จจริงที่แสดงว่าลูกหนี้ต่างประเทศ มีโอกาสตามสมควรในการต่อสู้คดี

เอกสารประกอบคำร้อง

ข้อ ๓๑ คำร้องต้องประกอบไปด้วยเอกสารดังต่อไปนี้ พร้อมสำเนาที่เพียงพอสำหรับลูกหนี้ ต่างประเทศ

(๑) ต้นฉบับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศหรือสำเนาที่รับรองถูกต้อง

(๒) คำแปลคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเป็นภาษาไทยโดยมีผู้แปลซึ่งได้สาบานตัวแล้ว หรือปฏิญาณตนต่อหน้าศาลหรือต่อหน้าเจ้าพนักงานหรือบุคคลที่มีอำนาจในการรับคำสาบาน หรือปฏิญาณหรือรับรองโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการรับรองคำแปล หรือผู้แทนทางการทูตหรือกงสุลไทยในประเทศที่มีการทำคำพิพากษานั้น

(๓) หนังสือรับรองคดีถึงที่สุดหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงว่าคำพิพากษาของศาลต่างประเทศถึงที่สุดแล้ว

(๔) หมายบังคับคดีหรือเอกสารอื่นใดที่แสดงว่าคำพิพากษาของศาลต่างประเทศสามารถบังคับคดีได้ ในประเทศที่มีคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

(๕) หมายเรียกหรือเอกสารที่แสดงว่ามีการบอกกล่าวตั้งต้นคดีแก่ลูกหนี้ต่างประเทศโดยชอบ และลูกหนี้มีโอกาสดูสู้คดีตามสมควรแล้ว

(๖) เอกสารที่แสดงว่าประเทศที่ทำคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเป็นภาคีแห่งอนุสัญญา

(๗) คำแปลพร้อมคำรับรองถูกต้องของเอกสารตาม (๓) ถึง (๖)

คำคัดค้าน

ข้อ ๓๒ ให้เจ้าหนี้ต่างประเทศนำส่งสำเนาคำร้องและเอกสารตามข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ ให้แก่ลูกหนี้ต่างประเทศ เมื่อได้ส่งสำเนาคำร้องและเอกสารดังกล่าวแล้ว ให้ลูกหนี้ต่างประเทศทำคำคัดค้าน เป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในสิบห้าวัน

คำสั่งศาล

ข้อ ๓๓ ให้ศาลมีคำสั่งบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศเมื่อได้สวนคำร้อง และเอกสารตามข้อ ๒๙ ถึงข้อ ๓๑ จนได้ความเป็นที่พอใจ เว้นแต่การบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้นต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบ หรือมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติกองทุน แล้วแต่กรณี

หากมีคำพิพากษาอื่นในเรื่องและคู่ความเดียวกันถึงที่สุดก่อน ศาลอาจมีคำสั่งปฏิเสธไม่รับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศได้

คำสั่งบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศให้ระบุจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้ต่างประเทศจะต้องชำระรวมถึงค่าวินิจฉัยในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม พร้อมแนบสำเนาคำพิพากษาของศาลต่างประเทศไว้ท้ายคำสั่งด้วย

คำสั่งปฏิเสธไม่รับบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศด้วยเหตุว่าคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้นยังไม่ถึงที่สุด ไม่ตัดสิทธิเจ้าหนี้ต่างประเทศที่ยื่นคำร้องขอให้บังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศในเรื่องและคู่ความเดียวกันอีกเมื่อคำพิพากษานั้นถึงที่สุดแล้ว

มาตรการหลักเลี่ยงคำพิพากษาซ้ำหรือขัดแย้งกับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

ข้อ ๓๔ หากมีคำพิพากษาของศาลต่างประเทศที่อาจร้องขอให้บังคับในราชอาณาจักรด้วยวิธีการตามข้อกำหนดนี้แล้ว ห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการอื่นเพื่อบังคับให้ลูกหนี้ต่างประเทศชำระหนี้นอกจากวิธีการดังกล่าว

ในระหว่างพิจารณาคดีมีลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือในศาล หากมีคำพิพากษาของศาลต่างประเทศในเรื่องและคู่ความเดียวกันซึ่งอาจร้องขอให้บังคับได้ตามข้อกำหนดนี้ ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้นเสียเพื่อให้เจ้าหนี้ต่างประเทศใช้สิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ

ผลแห่งคำสั่ง

ข้อ ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี คำสั่งบังคับตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศตามข้อกำหนดนี้ มีผลเสมือนคำพิพากษาที่ศาลได้ทำขึ้น

ค่าธรรมเนียม

ข้อ ๓๖ ให้เจ้าหนี้ต่างประเทศชำระค่าธรรมเนียมยื่นคำร้องตามตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งสำหรับคำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ธารทิพย์ จงจักรพันธ์

อธิบดีผู้พิพากษา

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง